

**CÎND AI O SOACRĂ AVARĂ, STĂ CA DRACU'
PE COMOARĂ!**

PROLOG

PĂCALĂ: -Bun venit la toată lumea adunată-aici... în sală!
Nu cumva v-ați păcălit, să-l vedeți, vrînd, pe Păcală?
Am un nas pe care-mi place să îl plimb, semeț, prin lume.
Dar nu după zmei, ca unii, nici ca alții, după zîne...
De bogat, toată moșia îmi încape-n buzunare,
și nici vorbă de pistoale ori de jaf la drumul mare.
Vă-ntrebați, prieteni dragi,
cine e... „eroul” ăsta în opinci și cu nădragi?
Un român isteț ca vorba, fiul Leanei ori Mariei,
care-a declarat război lăcomiei și minciunii! Și prostiei!
Dar să nu întind povestea ca pe-un vrej de castraveți...
Poate știți că am doi frați. Harnici foc, dar nătăfleți.
Foamea i-a mînat din urmă și i-a-mpins să se tocmească
slugi la popa Titirez. Însă popii îi cam place să glumească.
Au venit călări pe nasuri falnice și de temut,
și, lăsîndu-i popii „caii”, s-au întors pe ce-au putut.
Dar ce vină are popa că-i ciuntit azi nasul lor?
E om vesel. Dar nici eu nu torc lîna pe cuptor.
Ne-am legat pe-un „cuc haihui” și pe nasuri ne-am legat,
el să-mi fie stăpîn vrednic, eu să-i fiu supus argat.
Între mine și-ntre el nici vorbă de supărare.
Cum te superi, cum... ți se retează nasul! (*Gest.*) Pricepeți?
Ei, ce ziceți de prinsoare?
Cui îi place ca să-și piardă nasul țanțoș sau bondoc?
Mai ales că dacă-l pierzi nu-ți mai crește altu-n loc.
Dar cu miez sau fără miez,
„Rămășagu-i rămășag!”, vorba popii Titirez.
Iar cum diavolul de popă este lemn de carpen tare,
și nici eu nu-s lemn de tei, să vedem care pe care! (*Cortina se deschide.*)

ACTUL I

(Între dimineața și amiază. Miez de vară. O masă acoperită de un ștergar uriaș. Două scaune, două ulcioare de lut, o tavă cu două câni întoarse cu marginea-n jos și deasemenea, un coșuleț de pâine în care au mai rămas câțiva colaci. După cum se dorește: o laviță, sau o bancă țărănească. Se poate contura o „căsoaie”, cu gard, stâlpi, ferestre și uși. Pachița își face apariția, încă marcată de somn.)

- PACHIȚA** -Ia să văd ce-a făcut Floarea. Mde! Cuptorul e fierbinte. Numai bun să coci în el pâinea. Când nu coci plăcinte. Asta face servitoarea. Merg să-mi torn niște rachiu, ca-nnoptat pînă și Luna. Te pomeni' că e firziu?! Mde, primarul e primar! Cum aveam multe... de spus, după ce-am rămas în doi, doar în zori s-a lăsat dus. Mde, prietenie veche. Mai jucăm și noi o carte: un șptic, un popa-prostu'... Altfel trece noaptea-n doi: nu te mai gîndești la Moarte. Sau la Viața-de-Apoi!
(Își moaie cîte două degete în ulcioare și le trece peste pleoape, ca și cum s-ar spăla.)
Nu de joc, îi ardea lui... Mde! Oare unde-i Popa Ghiță?
(Intră Floarea.) Ce stai Floareo și te uiți ca vițeaua la porțiță?
(Floarea vrea să treacă pe lîngă ea, dar mereu sunt pe aceeași parte. Pachița iese îmbrîncind-o.)
- FLOAREA** -Ca pe hoți mă chinuiește zi și noapte Baba-Hîrca:
„Du-te-ncolo, vino-ncoace! Lasă furca, ce lași furca!?”
(Iese Floarea și apar Tănase și Codina, mergînd în pas de defilare.)
- TĂNASE** -...Ține ritmu'! „Stîngul”! „Stîngul”! Bate-l fă, pe ăla stîng!
Hopa-tropa, hopa-tropa...
- CODINA** -Măi bărbate ești nătîng?
Dreptu'! Dreptu'! 'Ăl c-o capră, 'ăl c-un caș!
- TĂNASE** -Faci armata-n infanterie și acolo nu-s nici capre și nici cai.
Nu mișca nasul, ostaș! Călărești doar pe picioare;
fă, atențieeee... Și „Stai”!
- CODINA** -Dup-atîta marș forțat, să ne răcorim puțin, aici la nășica noastră.
- TĂNASE** -Codino, erai deșteaptă dacă nu te nășteai proastă!
- CODINA** -Te-ai născut tu: un deștept cum nu s-a mai pomenit.
- TĂNASE** -Știi ce gîndesc eu, Codină? Sărăcia te-a prostit!
- TITIREZ** (Intră nervos.) -Unde focu' e Pachița? 'Au se lasă așteptată, fiindcă-i nesimțită, 'au... (Dă cu ochii de cei doi și se oprește.)
La necazurile mele, numai ei îmi mai lipseau.
Însă ăștia-s blînzi de proști, 'au poate că-s proști de blînzi.
După cum arată... Hmmm! Nu sînt singurii flămînzi!
Trebuie să scap de ei. (Îndulcindu-și glasul.) Veniți finii mei iubiți!
- TĂNASE** (Emoționat.) -„Alinieeerea”! „Drepti”! Și „Pentru onor 'nainte”!
- CODINA** -Nașule, să ne trăiți!

TITIREZ -Trăiesc eu, trăiți și voi. Dar trăiți din mila mea.
Care-i baiul? Scurt pe doi: ați dat iar de vreo belea?
Azi am treburi pînă-n barbă; n-am timp de vorbe de clacă.

TĂNASE -Văcuța ce ne-ai promis-o...

CODINA -Capra nașule, nu-i vacă!

TĂNASE -Dacă nu ne-o dai acum, îți stricăm la noapte somnul!

TITIREZ -Doar n-o să dormiți în pragul unui preot? Zis-a Domnul,
- către sfatul lui de taină -, plin ochi numai cu-nțelepți:
„Înainte de a cere, trebuie să știi s-aștepți”!
Veniți mîine... ' Au poimîine!

TĂNASE -Soarele din cer și Luna
aruncată peste noapte! Dumitale îți dă mîna
să aștepți și peste iarnă, că nu rebegești de frig!

CODINA -Nici nu îți îngheață mucii!

TITIREZ -Mi se pare că tu strigi?!

TĂNASE -Iaca nașule, că strig!

CODINA -Pîi, crezi că te joci cu noi?

TĂNASE -Patru stele! Cinci covrigi!
Cîinele ce-i poartă-n coadă! Două mîțe și-un cotoi...

CODINA -Plus cartoful fiert c-o ceapă,
spartă-n dorul mămăligii: lungim borșul știrb cu apă!

TĂNASE -Să mă ierți de suduială, da' nu poți să-njuri șoptit!
Zi-i și tu o vorbă, muto!

CODINA -Apoi eu de ce am gură? Mă' Tănase, ai surzit?
De-ar avea uger fîntîna, aș mulge-o ca pe Dumana!

TĂNASE -A luat-o pe arătură... Uită-te la ea, sărmana!
Ai zice că am bătut-o...

CODINA -Ăia mici abia așteaptă ca s-o pască! Spune: drept e?
Și sînt cinci, nu unu, doi.

TITIREZ -De pe-acum sînt înțelepți dac-au învățat s-aștepte.
Fină, ferice de voi!
Eu v-aș da acuma... o vițică. A Dumanei.
Care e ca și fătată!
Da' cum știți coana Pachița, n-are mamă, n-are tată:
i-a pus panglici roz văcuței, între coarne! Iar de coadă,
i-a legat doi clopoței! Cică, să nu fie deocheată.
Minte de babă neroadă!
Pe Dumana am vîndut-o mamei soacre,
da' la cît e de zgîrcită, n-a plătit încă nimica!
Stă ca dracu' pe comoară și-nvîrtește vorbe acre!
Însă vouă am să vă dau...

CODINA -Să ne-o dai pe Vinerica!

TITIREZ -V-o dau, v-o dau! Da-i născută-n zi de post;

dă lapte cît dă pisica!
Mă gîndesc c-ar fi mai bine
să o luați chiar pe Joica. Chiar și-acum cînd nu dă lapte,
umple două găleți pline!

CODINA -Pii, aia e vaca stearpă!
TITIREZ -Lasă, lasă... Capra voastră nu e oarbă?
(Codinei.) Vaca-i vacă și așa, dacă te privesc eu bine!

TĂNASE -Cînd ne dai vaca cea nouă?
TITIREZ -După ce-mi culegeți via! Dacă-ați așteptat trei ani, mai răbdați
o lună, două! Hai, plecați cu Dumnezeu.
TĂNASE -Plecăm noi, da' foamea-i foame!
Uite-așa ne faci mereu!

CODINA -Ne-om mai minciuni copiii cu borș verde și cu poame...
TĂNASE -Bine-ar fi dacă ne-ai da împrumut niște fasole...
pîn' s-or îndulci cu lapte.

CODINA -Și făină sau mălai!
TITIREZ -Noi, ca Meșterul Manole, vă dăm sfaturi; voi vreți fapte!
Cel de Sus e milostiv totdeauna cu săracii...
Da' și-n cer se mai termină mămăliga și colacii.
Sînt pe sponci cu măcinatul, ca să nu zic la pămînt.
Însă la mine, cuvîntul, a fost și rămîne sfînt.
Veniți peste-o săptămână! Vedem noi ce putem face.

TĂNASE -„Să trăiți!”, sărutăm dreapta.
CODINA -Și stînga!
TITIREZ -Mergeți finii mei, în pace!

TĂNASE -După mine, „Pas săltat”! Bate „Pas de defilare”, ca să nu mergi
crăcănătă! *(În timp ce se îndreaptă spre ieșire, Titirez îi privește dînd din cap dezaprobat.)*

TITIREZ -Unde naiba-i soacra asta? Știe c-o aștept și se lasă așteptată!
TĂNASE *(Văzînd-o pe Codina cum s-a împiedicat.)* -Te-ai împiedicat ca proasta.
Dă-o focului de-armată! *(Ies amîndoi. Titirez caută agitat în toate părțile încercînd să vadă unde e Pachița.)*

TITIREZ -Coană mareee! Mamă soacră! Pachițăăă! *(Intră Pachița.)*
PACHIȚA -Da' ce strigi așa de tare? N-am surzit, ginere Ghiță!
M-ai speriat, arză-te-ar focul!
Umbli, parcă ești turbat. Uite-l cum nu-și află locul.
În pămînt e umbră deasă. *(Vorbește către public.)*
Iote pîrț: popă vădov! Poți să știi? I-o fi dor de preoteasă!
Ca și mie de primar, că-i cu zorii dus departe.
Dar se-ntoarce pînă-n seară. Mai batem și noi o carte.
Mde! Asta da, prietenie! Trece noaptea mai vioi...

TITIREZ *(E agitat.)* -Ia stai jos!
PACHIȚA -Stau de zici. De ce mă chemi?
TITIREZ -Avem vorbe de vorbit! *(Plimbare nervoasă. Oprire bruscă.)*

Să rămînă între noi:
ce îți pasă dumitale, cît ți-e somnul liniștit?!
Nu prea te gîndești la moarte...

PACHIȚA

-Mușcă-ți limba!

TITIREZ

-Ești bătrînă. Cîți ani ai?

PACHIȚA

-Pîrț! Cît arăt.

TITIREZ

-Și cum arăți?

PACHIȚA

-Jună, popă Ghiță, jună.
Parcă m-am născut din nou.

TITIREZ

-Mamă soacră, mamă soacră,
junele ca dumneata sînt cu un picior în groapă.
Nu mai spun de cele care au dat muguri și lăstari...

PACHIȚA

-Păi nu mă cunoști ce pot.
Nu mă dau pe-o fată mare, dacă mai sînt fete mari.

TITIREZ

-Că te dai 'au nu te dai, vorba-i că te-ai hîrbuit.

PACHIȚA

-Cine, eu? Mîine de vreau, mîine, popo, mă mărit.

TITIREZ

-Laudă-mă, scumpă gură! Te măriți, dar cin' te cere?

PACHIȚA

-Iaca, mă cere primarul. Și-o să vină la vedere.

TITIREZ

-A glumit cu dumneata.

PACHIȚA

-Nu glumești c-o-ndrăgostită;
s-a jurat pe „Primărie” că mă face fericită.

TITIREZ

-Sînt destui primari „deștepți”, însă ăsta nu-i tîmpit.
Zece ani de burlăcie și, deodată-ndrăgostit?!
Nu mai spun de țititoare. Și nici una nu-i cărunță.

PACHIȚA

-Uite-aici le am pe toate... Într-o lună facem nuntă!
Nu îl pot lăsa s-aștepte.

TITIREZ

-Eu îl cunosc mai de-aproape:
la trei zile după nuntă, „dom' Primar” o să te-ngroape.

PACHIȚA

-Cobești, dar cobești degeaba; mușcă-ți limba otrăvită!

TITIREZ

-S-a jurat pe primărie să te facă fericită?
Uite, nu mai am răbdare ziua asta s-o aștept.
Daaa, te face fericită, dar cu mîinile pe piept!
Nu dă el ochii cu mine? Ce dacă-i cît un dulap?
„Bună inima, părinte”! „Binecuvîntat să fii”!...
Și-l pocnesc cu crucea-n cap.
Nu pe dumneata, primarul, dă din coadă să te ia...

PACHIȚA

-Dar pe cine, popă Ghiță?

TITIREZ

-Banii tăi: galbenii din lada grea!
Uită-l, cît mai poți uita.

PACHIȚA

-Greu, cînd ești înfierbîntată.
Uite țîță la Pachița! Toată noaptea stă sculată.

TITIREZ

-Ai căzut în grea ispită. Spovedește-te, măcar!

PACHIȚA

-Ție?

TITIREZ -Mie. Nu sînt preot?
PACHIȚA -Ba ești, Ghiță, dar n-ai har.
Eiii, păcate am eu multe, că doar nu mai sînt fătuță,
dar mi-au fost iertate toate.

TITIREZ -De cine?
PACHIȚA -De popa Puță.
TITIREZ -Mort de douăzeci de ani.
PACHIȚA -Douăzeci și doi în cap.
Însă-n anii următori m-a iertat popa Proțap.
Cînd ai har, - și el avea -, ierți femeia ce-a greșit.

TITIREZ -A... „iertat” prea multe curve; de-aceea l-au răspopit.
(Și-a însoțit vorbele de gesturi obscene.)
PACHIȚA -Stai să mut întîi pernița
de pe scaun, sub genunchi. *(Se așează comod.)*

TITIREZ *(Punîndu-i o mîină pe cap.)* -Deși am fost uns duhovnic,
îmi iei vorbele-n deșert... *(Lungește cuvintele ca la o slujbă.)*
Nu eu îți vorbesc, femeie ce porți numele Pachița,
ci apostolul din mine! Și, încerc să te tot iert. *(Dizat.)*
Fapta asta s-a-ntîmplat, - ca să vezi ce e femeia -,
cînd Irod era-mpărat nu la noi, ci în Iudeea.
Cum destrăbălata Sara, se culca-n același pat
cu cumnatul ei pe care și-l luase de bărbat,
a venit la ea Ioan, Înainteemergătorul
Fiului lui Dumnezeu... *(Tușește, scuipe și-și curăță vocea.)*
Dar Ioan Botezătorul *(Își beregățește gîtul și-l masează.)*
a găsit-o despuiată și cu pletele vîlvoi! *(Voce de scapete.)*
Răcnind tare ca un leu, cînd dă lupul iama-n oi
și-a dus o mîină la ochi, să n-o vadă-n pielea goală...
Și cu vocea lui de tunet proorocul i-a strigat...

FLOAREA *(Năvălind în scenă.)* -Nu știți unde e Păcală?
TITIREZ *(Pauză de efect.)* -Ce-ai de împărțit cu el?
FLOAREA -Este-o vacă a făta.
PACHIȚA *(Încearcă să se ridice.)* -Văcuța portocalie.
TITIREZ *(Apăsîndu-i creștetul.)* -Stai aici, că doar nu feți dumneata!
(Fetei.) Și-acum ieși! Și altădată nu intra ca o neroadă
cînd un preot e la taină de iertare cu o babbb...
(Cîntat.) Roabăăă.
(Îi dă o palmă peste cap. Șoptit.) Nu te mai foi atît!

PACHIȚA -Amorțită-s de-un picior. Parcă-i pernă cu gîndaci.
TITIREZ *(Îi dă și un pumn în cap.)* -Taci odată 'au nu taci?!
'Au nu știi, destrăbălato, că l-ai mîniat pe Domnul,
'au se vede c-ai turbat de nu poți să te oprești?!

Dacă diavolul te-ațiță,
- 'au îți ispitește somnul
luînd chipul lui Irod -, ca să nu mai preacurvești
pune-ți sare peste țiță
și împunge-ți-o cu ace,
fiindcă adevăr îți zic: Lasă-l pe primar în pace!
(*Vorbit.*) Iart-o, Doamne-n mila Ta, pe nevrednica Pachița!
(*Cruce cu latul palmei dată „plesnit” peste creștet.*) Mamă soacră,
fii iertată! Pupă-mi mîna!

PACHIȚA -Eu s-o pup? Să ți-o pupe crîșmărița, că pe ea o ierți mai des!
TITIREZ -Bine, bine... Cum te simți

după ce-ai rămas curată, - ca zăpada necălcată -,
de picior de om 'au fiară?

PACHIȚA -Ca-n anii de primăvară.

Ca o iapă în călduri cu zăbala între dinți!

Mă gîndesc la viitor...

TITIREZ -Cînd îți șchioapătă prezentul,
viitorul dumitale este să-ți faci testamentul.

PACHIȚA -Nu l-am mai făcut odată? Se vede că ești năuc.

TITIREZ -L-ai făcut la nouă zile după ce-ai căzut din nuc
și l-ai rupt a zecea zi, cînd ai coborît din pat.

PACHIȚA -Așa-i ginere: l-am rupt. Minte slabă; am uitat.

TITIREZ -N-ai uitat; te faci că uiți.

PACHIȚA -Am avut noroc să scap.

TITIREZ -Ai avut, nimic de zis, însă ai căzut în cap.
Cum să te măriți la vîrsta cînd sfîrșitul ți-i aproape?
Ai noroc că trăiesc eu; are cine să te-ngroape.

PACHIȚA -Oare-o fi fătat văcuța?

TITIREZ -Asta-i grija lui Păcală.

Numai că o-nmormîntare, nu o faci cu mîna goală
dacă vrei s-o faci ca lumea.

PACHIȚA -Bine-ar fi de-ar fi vițică.

TITIREZ -Lasă dracului viței! Lasă-i! Carevasăzică...

Nu m-ascuți.

PACHIȚA -Ba te ascult.

TITIREZ -Ăăă! Nu mai știu unde-am rămas. Adică...

PACHIȚA -Ai rămas în cur, pe scaun. Vorbeai de-o înmormîntare.

TITIREZ -Daaa! Una cu mult mai frumoasă decît orice-nsurătoare!

Loc de veci cu gard de fier, dric cu patru cai mascați,
cele șapte bocitoare oarbe de la Afumați,

- astea cînd încep să plîngă, te ia Dunărea la vale -,

coroane de la oraș, cu flori „arfiticiale”,

panglici late de hîrtie scrise-n litere de aur: „P.C. REGRETE

ETERNE!" (Se scarpină, gândindu-se ce ar mai trebui să spună.)
și sicriul cel mai scump, cu brizbrizuri și cu perne.
Merită să știi plângînd satul adunat ca-n piață.
Parcă-ți pare rău că mori doar o dată, într-o viață!
Cimitir cu umbra deasă, unde poți visa în pace
fără să fii deranjat... Dai un ban, dar știi că face.
M-am gândit ca să aduc pe-arginți grei și patru popi.
O să fie jale mareee...

PACHIȚA -Dar pe cine vrei să-ngropi
cu atîta tămbălău?

TITIREZ -Cum pe cine? Șuguiеști?
Am să-ți fac o-nmormîntare, fericito, ca-n...

PACHIȚA -Povești!

TITIREZ -Nu-ți mai spun de parastase. Cum ești largă în popou,
nu mă las de nu-ți ridic, mamă soacră, un cavou.
Să ai unde să te plimbi, dacă ai chef de plimbat,
'au să primești musafiri. Dar acum sînt strîmtorat.
A avut grijă Păcală să-mi întunece norocul:
sînt chemat la judecăți. Ori cîștig procesul, ori...
îmi pun ștregu' lung de gît! Și sînt trei, arde-le-ar focul!
De unde să iau parale pentru falși apărători?!
Că de nu ungu niște osii, scîrțîie trenul cu boi;
nu rămîn doar eu pe drumuri, ci rămînem amîndoi!

PACHIȚA -Pe mine mă doare-n cot. Numai banii mei din lacră
îmi ajung pentru trei vieți.

TITIREZ -Ai dreptate, mamă soacră:
îți ajung și pentru patru, de ți-e traiul chibzuit.
Însă timpul nu ne iartă; nu mai ai mult de trăit!
Pe cînd eu... Dar ce mă fac dacă hopul nu-i trecut?
Uite: dă-mi, - din banii care-i ai -, doar o parte. Împrumut!
Hai să spunem jumătate! Și cît m-oi afla în fire
am să-ți țin în orice zi slujbele de pomenire!
(Cîntat.) Căci din lut ne-am ridicat și ne coborîm în lut...

PACHIȚA -Cînd îi vrei?

TITIREZ -Azi.

PACHIȚA -Îi vrei tu, dar eu nu dau împrumut.

TITIREZ -Mamă soacră...

PACHIȚA -E deasurda!

TITIREZ -Scoate-mă din acest iad!

PACHIȚA -Nici gînd!

TITIREZ -Uite, dacă vrei să-ți cad în genunchi... îți cad.

Vrei să mă tîrăsc pe coate? Mă tîrăsc!

PACHIȚA -Nu ți-e rușine,

TITIREZ coga' popă ce te afli și...?!
 -Dă-mi măcar doar o treime
 din bănetul care-l ai!

PACHIȚA -N-am strîns banii pentru tine.
 Ce, am găsit galbenii-n drum?!

TITIREZ -Ți-i întorc.
 PACHIȚA -Nu-ți dau nici moartă. (*Se ferește mereu de "îmbrățișările" popii.*)
 N-ai decît să pierzi „procesul”.

TITIREZ -Dacă-l pierd, îmi bat în poartă...
 creditorii!

PACHIȚA -Poa' să-ți bată.
 TITIREZ -Am s-ajung troacă de porci
 dacă nu mă împrumuți.

PACHIȚA -Și de unde-ai să-mi întorci
 împrumutul, Popă Ghiță? Ha'!? De unde?! Că dintr-o troacă
 n-ai cum scoate, - chiar de vrei -, nici măcar o biată toacă.
 Îmi rămîi dator o viață?

TITIREZ -Îmi fac cruce că-ți rămîn.
 PACHIȚA -Dacă eu nu te-oi cunoaște de viclean și de hapsîn
 nu te mai cunoaște nimeni. Pilda cu Irodiada
 și-mpăratu-ajuns primar a fost ca să-mi golești lada.
 Cît trăiesc, cheița ei n-ai să mi-o scoți tu din sîn.
 Nucii tineri s-au trecut și-a rămas doar cel bătrîn,
 iar dacă te uiți pe gard și privirea ți-e vioaie,
 vezi mai multe piei de miel decît pieile de oaie.
 M-ai luat mai pe departe, să m-aduci unde-ți convine...
 Mai degrabă-am să te-ngrop, - popă Ghiță -, eu pe tine.
 Și un popă costă scump; nu-l îngropi pe frunze moarte
 ca pe orice amărit. Noroc că am pus deoparte
 patru galbeni ciumpăviți; mai păstrează-i dacă poți!
 Eiii, cînd ai inimă bună, te gîndești, - din timp -, la toți.

TITIREZ -Vasăzică nu m-ajuți mamă soacră, cînd mi-e greu?!
 PACHIȚA -Ba de ajutat de-ajut, că m-ar bate Dumnezeu
 dacă nu te-aș ajuta...

TITIREZ -Să fii binecuvîntată!
 PACHIȚA -Însă-averea ce-o mai ai, o treci pe numele meu!
 Facem tîrgul? Bine! Nu...

TITIREZ -Cum să-ți dau averea toată?!
 PACHIȚA -Iote... să mi-o dai cu acte. Pîn-atunci, ginere Ghiță,
 (*Popa cade în fund cu picioarele desfăcute.*) fie mort, fie răscopt,
 ori tîrîndu-te ca viermii, nu-ți dau nici banul de ort.

TITIREZ -Ți-am luat sicriu de lux și-ai uitat să mi-l plătești;
 ți-l trimit în dormitor, poate că te răzgîndești.

PACHIȚA -N-ai decît să mi-l trimiți, popă Ghiță, că nu-mi pasă.
TITIREZ -Să poștești cînd ai să crăpi o înmormîntare-aleasă!
Tot ciufută ai rămas. Dacă intru-n saramură,
nu te-ngrop în cimitir; te îngrop în bățatură!

PACHIȚA -Iote pîrț! Cu sănătate, că m-am săturat de popi! (*lese rîzînd.*)
TITIREZ (*Se plimbă în cerc, furios.*) -Du-te opt, cu-a Brînzei, nouă!
Ce-i norocul? Și-l îngropi, (*Își mușcă degetele.*)
dumneata, - părinte Ghiță -, pentru-o babă mai puțin,
dacă poți îngropa baba? (*Își roade unghiile.*)
Hotărîtu-s-a! (*Cruce întoarsă.*) Amin!
Și-așa a trăit prea mult. Dacă-și dă pielea-n primire,
lacra cu galbeni i-a mea! Dreptul meu la moștenire.
Dar mai e și „Dom’ Primar”. Moștenesc o ladă goală
dacă nu moare la timp... Ia stai! Nu mai bun ar fi... Păcală?!
Păcalăăă! Vii odată ‘au nu vii? Unde naiba ești păgîne?

PĂCALĂ (*Intră.*) -Unde vrei să fiu, stăpîne?
Sînt sub clop, după cum știi.
Dar nu singur, ci cu mine.

TITIREZ -Stai aici! Avem de vorbit în doi.
PĂCALĂ -Nu-nțeleg de ce te plimbi înainte și-napoi,
cînd te poți plimba, părinte, înapoi și înainte?

TITIREZ -Mă lași ‘au nu să gîndesc?
PĂCALĂ -Cum văd eu, ai gînduri sfinte de-mplinit.
TITIREZ -Mde! Are omul și necazuri, cînd nu are bucurii;
...iacă sînt întors pe dos.

PĂCALĂ -Văd! E suferință mare?!
TITIREZ -Cam!
PĂCALĂ -Ehhh! O slugă prea supusă nu îl lasă la strîmtoare
pe stăpîn. Cînd știi să-l alegi, nu-l alegi după ureche.
Un stăpîn ca dumneata, de bun ce-i, n-are pereche.

TITIREZ -Deși multe slugi la mine au găsit un blid pe masă,
nici eu n-am prea întîlnit o slugă mai credincioasă.
Rămășagul dintre noi îl mai ții ‘au nu?

PĂCALĂ -Mai țiu-l!
TITIREZ -Buuun. Ai urcat în pod sicriul
luat pentru soacră-mea... Dar n-a fost să decedeze.
Nu-i dorește nimeni moartea, însă-i bine să-l probeze.
Sicriu scump! Și banii dați nu i-am fost găsit în glod.
Nu-i păcat să-l roadă carii? Așa că-l dai jos din pod...
Și o faci să doarmă acolo!

PĂCALĂ -Vrei s-o culc în el?! Pot să-i pun și două perne!
TITIREZ -Mde, Păcală! Fiecare doarme chiar așa cum își așterne.
Bea cam mult de la o vreme. Și cînd bei peste măsură,

'au adormi cu nasu-n pernă, 'au cu perna peste gură!
Pentru dînsa e totuna. Mai ales de-i beată-turtă.

PĂCALĂ -Cum dorești să-și doarmă somnul? Vrei pe spate, ori pe burtă?
TITIREZ -După cum s-o nimeri. Dar sa fie somn... adînc!
Înțelegi ce vreau să spun?

PĂCALĂ -Cum adoarme-n somn un prunc. Gîndesc bine?
TITIREZ -Bine, taică. Iar cînd somnul e de plumb,
 greu să te mai scoli din el. Nu cumva să se trezească!
 Vezi cum faci! Să-i stea bine în sicriu.

PĂCALĂ -Da, părinte. Ai o grijă părintească. Las' pe mine; gata, știi!
TITIREZ -Bine este cînd ai soacră *(Îi șoptește la ureche cu voce scăzută.)*
 și-i bătrîină, să îi sapi - decuvreme -, și o groapă.
(Se caută sub anterior.) Vezi să nu mă coste scump.
 Să jelească adormita tocmești două bocitoare!

PĂCALĂ -Nu cumva să dai în plîns!
TITIREZ -Vreau să fie jale mare!
PĂCALĂ -Cine naiba să-i bocească faptele, că numai bine
 n-a făcut cuiva vreodată?

TITIREZ -Mai sînt și sate vecine.
 Bocitoarele din Oarba plîng cu lacrimă de sînge
 pentru doi bănuți de-argint. *(Îi dă o monedă.)*

PĂCALĂ -Numai unul?
TITIREZ -Le ajunge.
 Cum au vorbele-nvățate pe de rost,
 'au că ești în fruntea mesei, 'au că ești ultimul prost,
 te jelesc la fel. Țărănci! Nu-i de ele decît glasul.
 Dar acum, că le-am plătit, dacă-ți pierzi Păcală, nasul,
 n-ai de ce te întrista: are cine să-l bocească.

PĂCALĂ -Mulțumesc, Sfinția Ta, pentru fapta creștinească!
 Asta-i tot?

TITIREZ -Nu e chiar tot. De la biata mamă soacră
 îmi rămîne, - cînd adoarme întru Domnu' -,
 amintire și o lacră.
 Iar eu țin la amintiri.

PĂCALĂ -Inimă de catifea!
TITIREZ -Ehhh! Cînd am s-o ridic în brațe, lacra țin să fie grea!
PĂCALĂ -Nici o grijă; o să fie!
TITIREZ -Habar n-am ce-o fi în ea.
 Însă știi cum sînt bătrîinii: se silesc ca să adune
 toate fleacurile-ntrînsa. Deci e bine ca să sune,
 dacă am poftă s-o zgîlții!

PĂCALĂ -Ții să sune? O să sune! *(Se pregătește să iasă.)* Pot pleca?
TITIREZ -Îndata mare. *(Vine repede după el și-l întoarce.)*

Însă știi cum este lumea...

PĂCALĂ -Bîrfitoare.
TITIREZ -Bîrfitoare, bîrfitoare!
Sfînt să fii și ești bîrfit c-ai sărit o rugăciune.
Soacra-mea la anii ei, ani tîrzii de-ngropăciune,
nu-i bîrfită că trăiește cu primarul? E bîrfită.
Daaa, prietenie veche! Cînd se simte plictisită,
- și se plictisește des -, joacă și ei „Popa-prostul”,
ca să mai scurteze noaptea. Însă nu-și mai are rostul
să o vadă văduvoiul pînă... Și cum ești isteț,
găsești tu un clenci... De pildă: că îl cheamă la județ
chiar prefectul Karcalete.

PĂCALĂ -Gata; e ca și plecat!
TITIREZ -Drumu-i lung; chiar schimbînd caii, o s-ajungă pe-nnoptat;
și un „Prefect” e un perfect, nu ca tine-un măscărici!
Te primește, dacă vrea, doar în ore de servicii.
Eu mă-ntorc la miezul nopții... dacă nu mă-ntorc în zori.
De nu-i treaba terminată...

PĂCALĂ -Știu: îmi dai nasul la ciori.
TITIREZ -Pînă-acuma totdeauna mi-ai răstălmăcit cuvîntul
și-a ieșit mereu ce-ai vrut...

PĂCALĂ -Capu-i gol și bate vîntul. Minte slabă; n-am putut.
TITIREZ -Una spun și alta iese: ‘mi-ntorci vorbele pe dos.
PĂCALĂ -Dacă nu ți le-ntorceam, ‘mi-adunam nasul de jos.
TITIREZ -Vreau și eu măcar odată să faci tot; cum se cuvine!
Treci și-apucă-te de treabă!

PĂCALĂ -Am plecat.
TITIREZ *(Cruce mare, cît un om, făcută spre Păcală.)* -Domnul cu tine!

ACTUL II

PACHIȚA

(Intră cu o ladă arătoasă prevăzută cu mînere. Scoate o sticlă și bea.)

-Lîngă bănișorii vechi, alți bani noi, de-aici răsună.
Iarăși mi se zbate ochiul! Luna-i plină; da' ce Lună...
Parcă-i dată cu vopsea! Candelă pentru cei morți.
Ieri mi-a căzut „Crai de seară”, cînd mi-a dat Zînica-n cărți.
Și nu mi-a căzut oricum: a căzut la așternut.
Nu mai vine „domn' Primar”... Se vede că n-a putut
să ajungă pe lumină și a înnoptat la han.
Ești primar, n-ai încotro: bei cu orișice mîrlan
și te faci că-i ascuți păsul! Și-s destui votați în sat.
E păcat de puii fripți și de... Adio, chiolhan!
Ce petreceri! *(Trage o înghițitură din sticlă.)* Și ce multe!
Mi se zbate și spînceana. Mi-am visat și răsvisat
răposatul soț și fata. N-am mai fost la tămîiat,
și pomenile-s cam scurte.

N-am mai fost, dar nici nu-mi place.

Noi cu noi și ei cu ei, odihnească-se în pace!

Uite, s-a zbătut și geana! Prea cred orișice prostii.

(Bea cu înghițituri mici. Își face „gargara de noapte”.)

Hai noroc, soro Pachițo! Să te văd cu pirostrie!

Tu ești văduvă, primarul este și el văduvoi...

Dacă-l prinzi în laț, trăiești ca o mierlă în zăvoi.

Dar trăiești la pieptul lui. Mi-a zis cînd ne-am giugiulit:

„Ce te tot gîndești la moarte? Nu vezi c-ai întinerit?”

(Bea și rămîne cu sticla în mînă. Aduce sicriul în scenă. Varsă doi stropi.)

Așa, ginere, așa... Te-ai grăbit să-mi iei sicriu.

Poartă-l sănătos, părinte! Eu mă țiu tare, mă țiu.

De-o uita Moartea de mine, 'oi trăi și mai departe!

Moarte-am zis? Cruce ferește! Nu e bine să zici „moarte”

cînd e noaptea înaintată. *(Se aud ciocănituri. Întîi încete și rare.)*

Bate cineva în ușă. Cin-să fie?! Las' să bată!

PĂCALĂ

-Deschide-i Morții, mătușă!

PACHIȚA

-Ce tot bombăne acolo că nu înțeleg nimic? Care ești?

PĂCALĂ

-Cea-cu-Coasă, Cea-cu-Coasă! Deschide, atîta-ți zic!

PACHIȚA

-Intră aicea orișicine?

Să nu-ntreb de două ori că pun mîna pe vătrai

și îți căptușesc spinarea. Hai, - ia și-ntinde-o -, ce mai stai!?

Eu nu-mi văd capul de griji, și-alții freacă busuiocul.

O fi Floarea! Pleci odată?!

PĂCALĂ

-Dacă plec, o să-ți plece și norocul! *(Bate și mai tare.)*

PACHIȚA

-Da' chiar bate cu putere!

Poate-i Ghiță Titirez. Stă cu gîndu' la avere.

Cine-ai zis că ești?

PĂCALĂ -Moartea sînt! Coană mare, să trăiești! *(Păcală intră în scenă. Arată exact ca Moartea. Un ștergar alb legat pe sub bărbie, un cearceaf încins cu un lanț, un șir de usturoi în chip de salbă, plus coasa. Fața dată cu făină și cearcănele groase făcute cu cenușă completează travestiul.)*

PACHIȚA -Moartea? Cum? Ce face? Moartea!?
Ptiu, dihanie și piei, drace! Ia te uită că nu pieri!
Mîî-mîî-moo-moo-arrrteaaa! Ce-i cu tine în odaie?

PĂCALĂ -Am venit să degust vinul. Vechi ca dumneata, mamaie.

PACHIȚA -Moartea? Beată-s eu, sau ea e vie? Moartea?

PĂCALĂ -Bineînțeles că Moartea! Cine naiba vrei să fie?!
Cam miroase-aici a țuică; bravo, mi te-ai pus pe trai!
Dar nu mă poftești să șed?

PACHIȚA -Poftim, Moarte dragă; stai!

PĂCALĂ -Pe cît sînt de obosită, pe atîta-s de flămîndă...

PACHIȚA -Dacă nu îți îngrijești sănătatea, Moarte blîndă!

PĂCALĂ -Cînd ai prea mulți morți săraci, cine să ți-o îngrijească?
Îmi stă mămăliga-n gît ca o sabie turcească
și mi s-a acrit și fierea de atîtea murături.

PACHIȚA -Ce-ai zice dacă-ți aduc, Moarte, cîteva fripturi?

PĂCALĂ -Aș zice că ne-nțelegem și că nu-i rău pe pămînt.

PACHIȚA -Să-ți aduc și un pui fraged ce s-a rumenit în unt?

PĂCALĂ -Nu-l aduce, că-l mănînc! N-am văzut pui fripți de-o lună.

PACHIȚA -Dar mănîncă-l sănătoasă, scumpă Moarte. Poftă bună!
(Iese și intră repede cu o strachină cu bunătăți. O pune pe masă.)

PĂCALĂ -Sănătate! Ia stai jos, fiindcă de-i cădea de sus
ai putea să te sfărîmi. Hai să-ți spun ce am de spus.
Am o traistă de vești bune!

PACHIȚA -Aoleu, Moartea vorbește. Spune, scumpă Moarte, spune!

PĂCALĂ -Cunoști coasa asta?

PACHIȚA -Mi s-a pus pe ochi o pînză!

PĂCALĂ -Nu o vezi?

PACHIȚA -Doar ca prin ceață!

PĂCALĂ -E mai greu să vezi prin brînză...
O cunoști sau nu? Răspunde! Ori ești tare de urechi?

PACHIȚA -Parcă, parcă... aș cunoaște-o...

PĂCALĂ -Sînteți cunoștințe vechi!
Din dorința de a-ți face cît mai repede un bine,
Dumnezeu, - de sus din ceruri -, datu-mi-a puteri depline,
binecuvîntîndu-mi coasa.
Coană mare, lîngă aur, ai cam adunat păcate.
Și cum n-au fost spovedite, încă nu ți-au fost iertate!
Pregătește-te acum pentru ultimul cuvînt.
Și încălecînd pe coasă o să mergem la mormînt!
Lîngă coana preoteasă o să-l punem pe primar.

PACHIȚA -Mai bine să-l pui pe popă. Servește și-un strop de vin!
PĂCALĂ -Mai vedem noi. Bun Cotnar!
Dumnezeu să-ți ierte soțul; ăsta-i vin de nouă vieți!

PACHIȚA -Poți să bei întreg ulciorul... Că-ți aduc un altul, plin!
PĂCALĂ -Nu cumva vrei să mă-mbeți?
Ia stai colea jos și gustă vinul ăsta dulce foc!
Ne-amintim de răposatul. Mamă mare, hai noroc!

PACHIȚA -Coană Moarte, să trăim!
PĂCALĂ -Toți trăiesc atîta pînă... cînd se mută-n țintirim.
Biata coană preteasă! Nu ți-e dor să-ți vezi copila?

PACHIȚA -Să o vadă soțul ei.
PĂCALĂ -Unde moartea am pus pila? (*Dă de gresia legată de gît cu o sfoară.*)
Uite că uitam de cute. Sărăcuța, am tocit-o!
Să mai bem, că-s fărîmată!

PACHIȚA -Te frămînti prea mult, Slăvito.
PĂCALĂ -Mie-mi spui? Nouă ani am cosit numai lăstari... Hai noroc!
PACHIȚA -Au s-ajungă-n Rai copiii. (*Bea un strop.*)
Noroc, noroc! (*Bea din nou.*) Ce să-i lași să crească mari?
Se păcătoșesc.

PĂCALĂ -Nouă ani și-o sfîntă Vineri
mi-ncercăi tăișul coasei retezînd copacii tineri... Hai noroc!

PACHIȚA -Bine-ai mai făcut. Noroc! (*Bea cu sfială, privind în gol.*)
Tineretul de acum, nu e cel din vremea mea.
S-a stricat! Nici nu mai știe ca să joace-o „Geampara”.

PĂCALĂ -Nouă ani și nouă zile trîmbițate de măgari,
eu am doborît cu coasa: brazi înalți, fagi și stejari...
Hai mamaie, ia și bea!

PACHIȚA -Pîi, nu beau?
Oamenii în miez de vîrstă lasă-n urma lor regrete.
Are cine să îi plîngă: soț ori soață, băieți, fete...

PĂCALĂ -Dar privind din ceruri, - Domnul -, cum culcam copaci voinici,
zise: „Hai noroc! Ai grijă de coasă, Mamă Moarte,
să n-o strici!
Să-mi retezi de-acum, drăguțo, nouă ani și nouă luni,
curățînd tot putregaiul, doar copacii cei bătrîni”!
Sînt arbori ce cresc stufoși, sugrumînd cu umbra deasă
fragezii copaci din preajmă. Ș-atunci pun mîna pe coasă
și „hîrșttt”! Iar din uriașul ce-și freca fruntea de stele
crezînd că-i atotputernic, nu rămîn decît surcele.
Dar în urma lui copacii nesătui dau iar lăstari,
năvălind peste mlădițe ca o hoardă de tătari
și înăbușă din fașă, nemiloși, întreg puietul.
Încă-odată „hîrrrșșșt”! Și-și scoate coiful fraged, tineretul...

Sănătate, coană mare! Haide, bea! De ce ești tristă!?

Fiindcă nu ești prima babă și nici ultima pe listă!

PACHIȚA -De ce să mă iei acum și să nu mă iei la anul?

PĂCALĂ -Ce e viața pentru Moarte? Dumnezeu își face planul!
Eiii, dar fiecare doar me după cum și-a așternut!
Eu îi schimb numai cearceaful. Dar cearceaful e de lut.
A venit timpul, mamaie, ca să te retez din umbră.

PACHIȚA -Pii de ce, Slavită Moarte?

PĂCALĂ -Că ești putredă și strîmbă.

PACHIȚA -Cheresteaua-i încă bună.

PĂCALĂ -O fi bună pentru doage.
Însă pentru tine, hîrco, are cine să se roage;
doar ai ginere un preot.

PACHIȚA -Preot fără de credință!

PĂCALĂ -Drept să-ți spun, eu te uitasem, că mi se gătise veacul,
însă popa Titirez, ce se are „așa” (*Gest.*) cu dracul,
ca un ginere prea bun, - ce crezi -, i s-a făcut milă
să te vadă cum te chinui.

PACHIȚA -Ghiță?!

PĂCALĂ -El. Ți-a pus o pilă,
să te dau, lui Scaraoschi.

PACHIȚA -Doamne, ce mi-e dat s-auz!

PĂCALĂ -Eu pe „Tartorul din iad” nu am voie să-l refuz
mai ales că popa Ghiță e grăbit și pasă-mi-te,
l-a asigurat pe diavol că sînt toate pregătite
pentr-o bună-nmormîntare. Cică ai optzeci de ani.

PACHIȚA -Nu de anii mei îi pasă, ci de lada mea cu bani.
Ce nu-l iei pe el, Slăvito?

PĂCALĂ (*Ciocănind în sicriu.*) -Nu-i de-acord Ucigă-l-toaca.
Prea-Întunecimea Sa vrea să-i taie singur craca!
Ți-ai făcut costum de lemn pentru vreme friguroasă.
Dacă tot este să mori, poartă-l maică, sănătoasă!

PACHIȚA -Nu eu; popa l-a făcut, vedea-l-aș pe popă-n el!
Mă crezi? M-a pus să cînt cu-cu...

PĂCALĂ (*Dirijînd-o... din coasă.*) -Tinerel cuc! Tinerel!
Haide să-ți probezi costumul, să vedem dacă îți vine.
Mă ascuți ori nu? (*A ridicat capacul sicriului.*)

PACHIȚA -Intră dumneata întîi și-l încerc eu după tine. (*Joc.*)

PĂCALĂ -Am intrat, unu-i muscal să-i arăt unde-i e locul
și-mi trînti capacu-n cap! Juca Ivan, „Cazaciocul”
pe sicriu, iar eu sărmana, nici de moarte n-aveam parte.
E prea mult și o măciucă la un car de oale sparte.
Intră iute sub capac. Fundu’ bagă-l în sicriu!

PACHIȚA -Aș intra de mi-ar fi drag. Da’ aicea-i pentru morți,

ne e pentru omul viu! *(S-a așezat cu fața-n jos.)*
 Ia arată-mi cum să fac? Că-s bătrână și nu știu.

PĂCALĂ -Cînd stăteai cu beizadeaua și alți granguri la păcate, te culcai cu fața-n jos?

PACHIȚA -După cum era nevoia: și pe față și pe spate!
 Dar pe-atunci eram junică și-mi venea o nebunie...

PĂCALĂ -De stai cu popou-n sus, cine îți mai vede fața?
(Lovind-o încet cu coada coasei.) Bagă-ți fundu' la cutie!

PACHIȚA -Mortîșoara mea iubită, ai milă și cruță-mi viața!
 Bietul soț a ajuns oale de lut ars, sau e ulcele,
 pe cînd eu sînt încă vie; de la fund în toate cele.
 Înțeleg să-i iei pe tineri, nu să-i iei pe cei bătrîni...
 Uite... nu zic să nu mor; îți cer doar să mă amîni.

PĂCALĂ -Nici nu mă gîndesc. E timpul să ne pregătim de drum;
 ne așteaptă la răscruce, - fără șa -, doi cai de fum,
 dacă nu or fi măgari cu urechile de ceață.

PACHIȚA -Dacă mă mai lași cu zile doar cinci ani, Cumplită față,
 va fi pomană curată.
 Hai, să fie cu noroc!

PĂCALĂ -Vremurile-s tot mai grele! Zilnic se scumpește piața.
 Nu mai e ca altădată! Răspunde-mi acum, pe loc:
 ai bani să-ți răscumperi viața?

PACHIȚA -Dacă ăsta e noroc, eu îs înc-odată fată!
 Aș avea ceva prin pungă. *(Bea.)* Vai de păcatele mele!
 Nu jecmănești o bătrînă care s-a silit să-i strîngă,
 că nu-s banii de furat. Iote c-am vorbit prea mult;
 să mai bem o-nghițitură. *(Bea.)* Pesemne... m-am îmbătat!
 De-mi lași viața, cît îmi ceri, atîta-ți dau!

PĂCALĂ -N-am ce face eu cu banii.
 Însă galbenii din lacră, îi împarți la cei ce n-au!
 Voi le-ați prefăcut în aur: lacrimi, sînge și sudoare
 și-ați închis în lăzi cu lacăt, raza limpede de soare.
 Mă ascuți ori nu? Împarte-i la toți sărmanii!

PACHIȚA -Mortîșoară, numai ochi sînt și urechi.

PĂCALĂ -Să le întoarcem o rază dintr-un soare tot mai vechi!

PACHIȚA -Mai sînt niște nestemate...

PĂCALĂ *(Cu lada în brațe.)* -Rezervate pentru vaci!

PACHIȚA -Vaci să poarte nestemate?!

PĂCALĂ *(Cărînd lada.)* -Își iau vite cei săraci.
 Una pe fum de bordei!

PACHIȚA *(S-a oprit în ușă.)* -Și-unde nu-i fum deloc?

PĂCALĂ -Le dai două, să-și ia lemne, că unde nu-i fum, nu-i foc!
(Dîndu-i lada.) De nu vii cu lacra goală, nu cumva ca să mă rogi

să te iert! Păi te ia moartea, cu ban dacă te-ntorci! (*Dându-i coasa.*)

Ia și suie-te pe coasă, ca pe-o șa de armăsar!

PACHIȚA

-De nu m-ar vedea tot satul călărind beată pe-o coasă!

Ce-o să zică dom' Primar? Că-mi sticlește felinaru'?

PĂCALĂ

(*Împingând-o spre ieșire.*) -Că ești bună de mireasă!

Haide și mînă măgaru'!

ACTUL III

(Decorul anterior. Lada e pusă sub laviță. Plus costumația și recuzita necesară acțiunii. În scenă, Tănase. Codina intră împingând sicriul. Are obraji și gura boite ca să nu fie recunoscută. Ambii poartă cămășoale negre de bocitoare și basmale fistichii, - bineînțeles -, peticite. În sicriu este lungită Pachîța.)

TĂNASE (Încercînd să-și lege basmaua. Codinei.) -Doar basmale n-am purtat.
Ce stai și te uiți în pod?

CODINA -Dar ce vrei să fac?

TĂNASE -Pe dracu'! Să m-ajuti să o înnod.
Cum arăt ca bocitoare? 'Ai?!

CODINA -Ca morții înstăriți.
Dacă nu ai fi bărbat, ai putea să te măriți.
Dar eu cum arăt, Tănase?

TĂNASE -Ca momîile din cîmp puse ca să sperie ciori.
Dacă nu ai fi femeie, ai putea să te însori.

FLOAREA -Știți boci?

TĂNASE -Șapte sarmale, cinci topoare și o bragă;
dacă era fată mare o boceam! Dar fata-i babă;
cum s-o plîngi?

CODINA -N-am mai bocit de cînd lupii hămesiți
ne-au lăsat fără de iapă.
Da' curg lacrimile-gîrlă, dacă fărîmăm o ceapă.

FLOAREA -Aduc două. (Iese.)

CODINA -Apoi Dumnezeu s-o ierte!

TĂNASE -Dacă ne-ar ierta pe toți,
s-ar umple Raiul de gușteri și de curve și de hoți.

CODINA -Ce jale pe popa nașul! Îi era ca mîna dreaptă...

TĂNASE -I-a rămas stînga întreagă; crîșmărița ce așteaptă?

CODINA -În putere ca un cal... și-a murit.

TĂNASE -Nici că îmi pasă.
De-acuma, că a murit, fie nașa sănătoasă!

PĂCALĂ (Intră.) -O să fie, că nu-i moartă.

TĂNASE -Patru... cinci prăjini și-o sapă!
Șuguiеști. Cum nu e moartă cînd i-am făcut rost de groapă?

CODINA -N-o pui vie în sicriu; moartă este.

PĂCALĂ -Se preface.

TĂNASE -Pîi, nu vezi că nu mai mișcă?

PĂCALĂ -Doarme numai.

TĂNASE -Doarmă-n pace,
dar să nu se mai trezească! Din ce naiba i-a venit?

PĂCALĂ -Nazuri de ciocoi; din joacă.

TĂNASE -Se vede că s-a țicnit
de atîta trăit bine, mînăstirea ei și linte!

CODINA -Nu s-a țicnit, mă' Tănase; i-a luat Dumnezeu mintea.
(*Intră Floarea. Are o sticlă, două ulcele, - și-n ele -, două cepe.*) Sînt iuți cepele?

FLOAREA -Sînt foc. (*Le dă cîte o ceapă, apoi toarnă țuică în cele două ulcele.*)
În schimb, țuica este dulce. (*Îi dă fiecareia cîte o ulcică.*)
„Răposata” se-amețea înainte să se culce.

TĂNASE (*Bea.*) -Bună țuică; uite-așa-mi vine să joc! (*Face doi pași de dans.*)

FLOAREA -E cu miere.

CODINA (*Bea tot.*) -Bună cum nu se mai poate! (*Plescăie din limbă.*)

TĂNASE -Pîi, doar n-o fi apă bleagă. Sănătate! (*Golește ulcica.*)

CODINA -Sănătate!

PACHIȚA (*S-a trezit.*) -Bravo, finule Tănase! Bravo! Nu vă e rușine?

TĂNASE -Văleuuu, a-nviat nănașa! (*Șoptit, Codinei.*) Ce nu-i place?

PACHIȚA -Că petreceți fără mine.

FLOAREA -S-a trezit...

PACHIȚA -Pîi, te trezești dacă ți se face sete.
Unde e ulcica mea?

FLOAREA (*Către Păcală.*) -Să îi torn sau...?

PĂCALĂ -Toarnă-i! Poate-o să se-mbete
și-o să adoarmă.

FLOAREA (*Îi dă sticla.*) -Ia cu sticla! Dar bei țuică după vin.

PACHIȚA -M-a surpat alergătura; de nu beau țuică, leșin.
(*Vărsînd cîteva picături de țuică. Se screme și plînge puțin. Le umple ulcelele.*)
Fie-i țărîna ușoară Morții mele, ce-a murit! (*Bea.*)

TĂNASE -A cotit-o prin porumb.

CODINA -O cotești cînd te-ai țicnit.

PACHIȚA -Hai noroc!

CODINA (*Bea.*) -Noroc că te-ai prăpădit, ca un purice strivit!

TĂNASE (*Bea.*) -Noroc bun! Să ne trăiască nășica!

PACHIȚA (*Bea.*) -Noroc, noroc! Era numai atîtica... (*Bea gîlgîit.*) părăluța!

TĂNASE (*Gestică.*) -Păsărica! Păsărica!

TITIREZ (*Vocea i se aude din exterior. Cîntat.*)
-Din pămînt noi ne-am născut și-n pămînt, pînă la urmă...
(*Vorbit.*) Ce dracu-i cu poarta asta?! Parcă-i legată cu sîrmă.

PĂCALĂ -Coană mare, popa Ghiță pipăie cu nasul poarta.
Ei, acuma e acum: să văd cum o faci pe moarta!

PACHIȚA -O fac eu... dar mi-e cam somn. (*Cască. Vrea să mai bea.*)
Doar o gură! Numai una!

PĂCALĂ -Dacă bei un strop mai mult, adormi pentru totdeauna.
Hai întinde-te! (*Îi ia sticla și i-o ascunde... în sicriu.*)

PACHIȚA -Mă întind. Iote pîrț! Abia aștept
ginerele să mă vadă. Am strîns șarpele la piept.

TITIREZ -Heiii, Păcală!

PĂCALĂ -Viu, viu, viuuu! (*Pachiței.*) Repede, că tre' să fug.

(Așezându-i corect mâinile.) Ține-le încrucișate!

PACHIȚA -Îmi stă bine în sicriu?

PĂCALĂ -Numai dacă stai pe spate și privești cu ochii-nchiși!

PACHIȚA -De-i închid, nu-mi văd dușmanii.

PĂCALĂ -Haide, fii fată cuminte, mamă mare, și fă nani!

PACHIȚA -Doamne, parcă-am tras în jug! (Căscînd.)
Credea popa c-o să mor?
Haida-de! Să moară el! (Toropită de somn.) Noapte bună!

PĂCALĂ -Somn ușor! (Iese.)

CODINA (Speriată.) -Ce-a fost asta? (Își face cruce.)

TĂNASE (Ascultă.) -Sforăie cucoana mare.

CODINA (Scuipîndu-și în sîn.) -Ptiu-ptiu-ptiu! Am văzut eu morți destui, dar nu sforăia niciunul. Mă dărimă din picioare!

CODINA -Oare ce-o să zică nașul? De-o aude, ne-a răpus.

FLOAREA -Sforăie doar cînd e beată și-adoarme cu fața-n sus.

TĂNASE -Cum s-o facem ca să tacă? Baba sforăie vîrtos.

CODINA -Sforăie pe boierește.

FLOAREA -O-ntoarcem cu fața-n jos.

TĂNASE -Și întoarsă și ne-ntoarsă, - baba -, e tot beată-turtă.
(Codinei.) Ia apuc-o tu de craci și s-o așezăm pe burtă!

PACHIȚA (Somnoroasă.) -Umblați mai cu binișorul!

TĂNASE -Cinci cotoi și-o oală spartă,
să dai sfaturi cînd ești vie, dar cum dumneata ești moartă,
mai taci dracului din gură, că te ia Sfîntu' Petrică
dacă-ți scap eu o scatoalcă! (Au așezat-o cu fața în jos.)

FLOAREA -Cepele! (Le dă cîte o lumînare, punîndu-i la capetele coșciugului.)
Să văd ce știți!

TĂNASE (Codinei.) -Stai de parcă-ai fi de lemn.

CODINA -Să încep ca să bocesc?

TĂNASE -Începi cînd îți fac eu semn! (Ridică și coboară o mîină. Repetă gestul.
Codina nu reacționează.) Fă, tu nu te uiți la mine?

CODINA -Sînt uscată, mă', ca scoaba. (Se forțează să plîngă.)
Stai să mă mai screm o dată!

TĂNASE -Doar nu naști?!

CODINA -Mă screm degeaba.
Nici o lacrimă și pace!

TĂNASE -Văgăuna ta! Ori... lasă.
Fă, Codină, ce-i cu tine: ți-ai lăsat sufletu-acasă?
Ia gîndește-te la iapa noastră... care nu s-a mai întors!

CODINA -Și de mă gîndesc ce fac?

TĂNASE -Ce să faci?! Te-apuci de stors!
Uită-te la mîna mea. (Un nou semn.) Cerul dat cu bidineaua

și țesala ta de toantă; ce faci?

CODINA -Iacă storc basmaua.

TĂNASE -Leagănul cui te-a-nchinat! De ce ții în mână ceapa?!
Ți-am spus eu să storci basmaua?

CODINA -Doar nu vrei ca să storci iapa?!
TĂNASE -Codino, de-ți rad o labă, ai să zici că ți-am dat două
și de mai adaug una, n-ai să le poți număra.
Lacrima s-o storci, neroado; că era o iapă nouă!
Ține ceapa la vedere!

CODINA -Cum s-o țin?
TĂNASE -O ții așa!

CODINA -Ustură de-aprinde ochii; nici nu văd ce-i primprejur!
TĂNASE -Usture, că d-aia-i ceapă! Să te usture și-n cur!
FLOAREA *(Vrea să plece, dar se întoarce imediat.)*
-Mult o să vă moșmăiți? Vine popa; dați-i drumul!
(Tănase face semnul convenit. Bocesc fals. Intră Titirez însoțit de Păcală.)

TĂNASE ȘI -Unde ai plecat, ceacîro, că te-ai dus cum s-a dus fumul?
CODINA
PĂCALĂ -Lasă c-ați bocit destul! Vă mai odihniți un pic!
(Îi trimite într-un colț.)

TITIREZ -Mi-ai făcut capul pătrat dar n-am înțeles nimic...
PĂCALĂ -Cum ți-am spus, cucoana mare avea chef să o ascult.
Dar la anii ei betegi... Asta-i: a băut cam mult!
Și când bei prea mult adormi și-ți adoarme și paharul.

TITIREZ -Adormita întru Domnul a trecut ușor calvarul?
PĂCALĂ -Cum urcă dealul un car când îi dai drumul la vale.
De'! Când ai atâtea perne, somnul lung ți-l dormi pe moale!
Totul a ieșit, stăpîne, după voia dumitale.

TITIREZ -Greu de ținut fără dascăl, Slujba-Sfântă!
PĂCALĂ -Nu-i greu cît mă ai pe mine. Sau pe Floarea; și ea cîntă.
TITIREZ *(Dă din mîna a lehamite.)* -Glas sfrijit de fată mare.
Să vă bateți cu-n deșt' nasu'! Am uitat de bocitoare.
Nu cumva mi le-ai adus pe cele din Ciorogîrla?
Fură astea de te zvîntă. Rămîi gol cum e șopîrla
de le lași să-ți treacă pragul. Ce să-i faci? Neam ticălos!
Însă ce-i al lor, e-al lor: toate cîrîie frumos.

PĂCALĂ -Cîrîie pe creanga lor și ciordească de-or putea
să găsească niște proști! Sînt cele din Valea Rea.
Fetelor, veniți încoace!

TĂNASE ȘI -Săru' mîna! *(Se apropie din nou. Titirez le privește atent, învîrtindu-se în jurul lor.)*
CODINA
TITIREZ -Pace vouă! *(Lui Păcală. În șoaptă, uitîndu-se la "bocitoare".)*
Doamne, tare sînt ciufute! Ai răscolit multe case
s-aduci pupezele astea?

PĂCALĂ -Astea-s cele mai frumoase.

TITIREZ -Dacă astea sînt frumoase cum or fi cele urîte?
Cu așa niște sperietori trebuie să ai virtute
dacă te trezești din somn cu momîile în pat.

PĂCALĂ -Eu atunci cînd le-am ales, le-am ales după cîntat.

TITIREZ -Uită-te la paparude cum lungesc fața de-un cot!
Mult un ban de-argint! Cam mult!

PĂCALĂ -Eiii! Nu le cunoști ce pot.

TITIREZ -Și țin ochii-n jos...

PĂCALĂ -Sfioase. Dintre-atîtea bocitoare,
din cinci sate și-un cătun, numai ele sînt fecioare.

TITIREZ -Cînd beau parcă intru-n ceață; asta nu e fina mea?

PĂCALĂ -Soră geamănă de-a ei, măritată-n Valea Rea.

TITIREZ -Țuică, vin și iarăși țuică, și-acum ceața asta oarbă...
Nu cumva are mustăți bocitoarea?

PĂCALĂ -Are barbă.

TITIREZ -De mă uit bine la ea, e Tănase în picioare.

PĂCALĂ -Soră geamănă de-a lui, însurată-n Valea Mare.
Dar așa-i cînd le amesteci: toate se întorc pe dos.

TITIREZ -Se vede că băutura înnodată m-a răpus.
(Se apropie de coșciug. Privește holbat.) Răposata...

PĂCALĂ -Ce-i cu dînsa?

TITIREZ -Nu-i cumva cu fața-n jos?

PĂCALĂ -Nici gînd! E cu fundu-n sus.

TITIREZ *(Prăbușindu-se lîngă coșciug.)* -Vai, ce suferință adîncă!
Ce mi-ai făcut, coană mare? *(Joc grotesc.)*
Și cînd te gîndești că popii, - hîc -, nu au voie ca să plîngă!

FLOAREA -Curaj, nanule!

TITIREZ -Mă simt desfrunzit precum un pom.
Unde dracu-am pus batista? *(Își suflă, - ostentativ -, nasul.)*
Și eu sînt doar un biet om.

PĂCALĂ -Se vede după cum suferi. De n-ai da în gălbinare!

TITIREZ -Cînd o văd stînd nemișcată... Jale maree! Jale mare!
Ce-i pămîntul? Doar o haltă. Și toți sîntem călători...

FLOAREA -Doamne, ce-i cu dumneata?
Doar nu ai de gînd să mori?!

TITIREZ -Nu e după voia mea. *(Se ridică.)*
Mai am iertăciuni de dat,
'au un prunc să îl botez, 'au un mort de îngropat!
Sau canoane de ținut; cununii și parastase...
Și să vreau să plec din lume, nu vrea Domnul să mă lase.
Datoria, fata mea, pentru harurile date! *(Batistă suflată zgomotos.)*
Nu am voie ca să plîng decît în singurătate.
Crucea care-ți stă pe umeri trebuie să știi s-o porți.

Noi sîntem un fel de doctori...

PĂCALĂ -Ce fel de doctori, părinte?

TITIREZ -Taică, doctori pentru morți.
Răsucitu-mi-ai aici... *(Se bate cu pumnul în dreptul inimii.)*
un cuțit, -hîc!-, coană mare!
Dar în ceasul ăsta greu se cuvine să fiu tare. *(Floarei.)*
Deschizi uși, deschizi ferestre!...

FLOAREA -Dacă vrei, deschid și poarta.

TITIREZ -Vreau să aflu unul-trecut cît de scumpă ne-a fost moarta!
Mamă soacră, dac-ai ști ce durere mă răpune,
- hîc! -, ai învia ca Lazăr. *(Sec.)* Ruga pentru iertăciune!
Bocitoarele sînt gata cîntecul să și-l înceapă?

PĂCALĂ -Sînt.

CODINA *(Șoptit.)* -Mă, de unde să începem?

TĂNASE *(Șoptit.)* -Cum de unde? De la iapă!

TITIREZ -Slujba, ca să aibă har, trebuie să fie scurtă. *(Popește.)*
Binecuvîntează Doamne, moarta care stă pe burtă
și cu ceafa ne privește! *(Șoptit, către Păcală și Floarea.)*
Ziceți: Doamne, miluiește!

PĂCALĂ ȘI *(Bătîndu-și o nară cu degetul sau controlîndu-și omușorul. Deci, nazal sau beregătit.)*

FLOAREA -Doamne, miluieșteee!
(Tănase și Codina au cîte o ceapă în mînă. În cealaltă, țin cîte o lumînare, de care au legat o batistă albă, exagerat de mare, cu un chenar negru și lat. Nemișcați, cu ochii ridicați... spre cer.)

TITIREZ *(Intrigat.)* -Nu începeți să bociti? E nevoie să vă-ndemn?

TĂNASE *(Subțîindu-și vocea.)* -Fiecare om în viață e cu meseria sa.

CODINA -Știm și noi boci o babă; n-ai să ne-nveți dumneata.
(Îngroșîndu-și vocea.) Cînd îi dăm, surato, drumul?

TĂNASE -Cînd îți fac, surato, semn.

TITIREZ -Nu uitați că răposata a fost, - biata -, om de vază!

CODINA -C-ai fost pintenă ori brează, dacă mori nu mai contează.

TITIREZ -Îți încredințez, Slăvite, moarta în cereasca-ți pază,
ca să-i luminezi cărarea-ntortochiată cu o rază
din noianul tău de stele...

PĂCALĂ ȘI *(Popește.)* -Doamne, binecuvîntează!

FLOAREA *(La semnul lui Păcală, Tănase și Codina vor lungi cuvintele.)*

TĂNASE -Ce-ai cătat în buza rîpii, ca să te belească lupii?

CODINA -Ascultăm prin noaptea trează; numai vîntul mai nechează.
Lacrimile noastre-amare, se fac pietre de hotare.
Te-adună din osișoare și ridică-te la cer...

TĂNASE -Pe cele patru picioare!

TITIREZ *(După o clipă de derută.)* -Doamne, ceru-ți îndurare!
Știu că roaba ta Pachița s-a tot depărtat de tine,

înfruptându-se cam des din cămărilor prea pline
și storcînd pe gît o vie, pîn' la ultimul ciorchine,
răposata avînd darul să le tragă la măsea!...

CODINA -Cine să te mai dezmierde cu nuiaua de alun?
TĂNASE -Am săpat degeaba puțul de la margine de drum!
CODINA -Nu mai are cine bea...
apă după orice snop de fîn!

TĂNASE -Și nici paște iarba verde.
TITIREZ -Pînă și bătrînul Noe spune Biblia că bea.
Și bea și popa Piscică pînă cînd se cherchelea!
Dacă i-ai iertat pre dînșii, iart-o Doamne și pe cea...
care tace ca un pește!

PĂCALĂ ȘI FLOAREA -Doamne, mîntuiește!

CODINA -Cine să aibă de tine de-acum grijă și miluță...
TĂNASE -Cînd n-ai tras măcar odată nici la plug, nici la căruță?
TITIREZ -Doamne, rogu-te la moartă să privești cu bunătate!
Deși-n viață i-a plăcut mai mult ca să stea pe spate,
de stă azi cu fața-n jos, i-e rușine peste poate
de păcatele făcute și de cele amîinate!
Și, în sfiiciunea ei de femeie, nu cutează
să-și arate ochii plînși!

PĂCALĂ ȘI FLOAREA -Doamne, binecuvîntează!

TITIREZ -Poate a trăit prea mult și i se făcuse silă
să-și mai ducă anii-n cîrcă, precum Sfîntul Samoilă,
starostele pe țințari.
Tu, în bunătatea scumpă, o veghează fără silă,
- hîc! -, de anii ei sprințari!

PĂCALĂ ȘI FLOAREA -Doamne-al nostru, fie-ți milă!

CODINA -La trei anișori nu ești decît o biată copilă.
TĂNASE -Deși, bună de prăsilă...
CODINA -Nici măcar n-ai apucat, c-a venit ceasul urgiei...
TĂNASE -Să te uiți la armăsarul din ocolul primăriei!
TITIREZ -Încercările ni-s date să le ducem de-om putea.
Și destule „încercări” a avut și roaba Ta, (*Vede lada.*)
de la naștere și pînă s-a fost îndurat să moară...
Încearcă și tu, Păcală, lacra soacrei, dacă-i grea!

FLOAREA (*Apucînd lada de mînere.*) -Este grea ca o comoară!
PĂCALĂ -Parcă ar avea pietroaie și nu amintiri, în ea!
TITIREZ -Cînd mori, nu mai ai nevoie nici să bei, nici să mănînci,
nici s-aduni averi pitite în sipetele adînci.

'Au de-a adunat ea aur, ca albina mierea-n stupi,
 - 'au de-au sfișiat-o patimi tinere, cu dinți de lupi -,
 nu a fost decît un om... Și oricare om greșește,
 fie că este avar, 'au fie că preacurveșteee...

PĂCALĂ ȘI FLOAREA TITIREZ -Doamne miluieșteee!

FLOAREA TITIREZ -Și-a greșit și răposata, fiindcă i-a plăcut s-adune trecătoare bogății pînă-n clipele din urmă,
(Lungește vorbele.) chiar dacă era bătrînăăă...
 Clătinați acuma lacra și făceți-o ca să suneee!

FLOAREA TITIREZ -Sună, prea-sfințite, sunăăă!

PĂCALĂ TITIREZ -Ca un fier de plug și lanțul care spînzură pe sîrmăăă...
 -Doamne, tu ascultă-mi glasul prea sfios și prea stingher și deschide-i roabei tale porțile de bronz din cer!

TĂNASE CODINA -Ceapa, dacă este ceapă, nu miroase a lăcrămioare...
 -Și nici iapa nu e iapă, sărăcuța, dacă moare...
 Plîngem și ne tot uităm la căpăstru și la hăț!

TĂNASE TITIREZ -Dacă și în cer sînt lupi, îți pun iar pielea pe băț.
 -Plecăm unul cîte unul, schimb cu schimb...
 și schimb cu schimb.
 Nu e totul ca să mori, totul e să mori la timp!
 Și cum roaba Ta, Pachița, a murit cînd trebuia,
 rogu-te, - Tată Ceresc -, fii-ngăduitor cu ea
 și primește încă o babă... - ăsta: roabă! - în Împărăția Ta
 unde nu e întristare ca aici și nici suspin.
 Și n-ai cum îți pierde capul sucit de primar. Aminnn!

CODINA TĂNASE -Fă surată, n-am bocit răposata prea puțin?
 -Tu n-ai auzit, surato, cînd a zis popa „amin”?
 Ori ai urechile fierte,
 ori că ai urechi de iască.

CODINA TĂNASE TITIREZ -Apoi, Dumnezeu s-o ierte!
 -S-o ierte și odihnească!
(Luîndu-l deoparte pe Păcală.)
 -Am băut cît trei mireni; noapte lungă, pasă-mi-te!
 Dar urechile-s de popă: nu au vocile dogite?

PĂCALĂ -Glasuri de privighetori: înalte, adînci și largi!
 Dar cînd urlu patru ceasuri încheiate ți le spargi.
 Bocesc de la miezul nopții.

TITIREZ -'Au că pupezele-s bete, 'au că am băut amar.
 Astea nu jeleau o iapă, niște lupi și-un armăsar?

PĂCALĂ -Ăsta e poporul nostru: te-nfășoară-ntr-un covor
 de cuvinte înflorate. Știu să umble la folclor.
 Vorbele băteau departe.

TITIREZ -Nici n-am înțeles măcar
două boabe din ce-au spus.

PĂCALĂ -Nu mai spune! Așadar
iapa trebuia-ncolțită nu de lupi, ci de primar?
Sau vroiai să ducă baba în călduri, la armăsar?

TITIREZ -Și cum lumea este lume, crede vrute și nevrute,
renunțăm la bocitoare; dă-le drumul la urîte!

PĂCALĂ *(Floarei, în șoaptă.)* -Vezi de traistele lor!

FLOAREA *(Șoptit.)* -Nici o grijă; vor fi pline! *(Către Tănase și Codina.)*
Libere! Și-n viitor să bociți numai de bine!

CODINA *(Sărutându-i mâna. Voce îngroșată.)* -Îți sărut dreapta, părinte!

TITIREZ *(Cruce pe creștetul Codinei.)* -Fii ferice!

TĂNASE *(Căutînd să-i sărute mâinile. Voce subțiată.)* -Sărut mâinile-amîndouă!

TITIREZ *(Retrăgîndu-se.)* -Numai după ce te bărbierești, fiica mea!

TĂNASE -Păi...

TITIREZ *(Semnul crucii în aer.)* -Pace vouă! *(Tănase și Codina ies, iar Floarea este întoarsă din ușă de Titirez.)* Unde pleci?

FLOAREA -Păi...

TITIREZ -Nici un „păi”! Stai să-ți spun întîi ce faci:
ai să coci în zori cam vreo cincizeci de colaci!
Ba nu; douăzeci ajung! Nici prea mari și nici prea mici!
Și mai coci și peste ziuă: zece șiruri de covrigi!

FLOAREA -Nu-s prea mulți?

TITIREZ -Soacră de preot!
Îi împarți la nespălații care or veni s-o vadă!
Crezi că ajung?

FLOAREA -Mai și rămîn, ca să umble orice cîine cu doi, trei,
covrigi în coadă. *(Sprintenă, se strecoară pe sub brațul lui Titirez, care vrea s-o plesnească și iese în fugă.)*

TITIREZ -Te-nvăț eu, afurisito, ca să porți lacăt la gură;
după ce-o îngrop pe babă îți pun pielea-n saramură!
(Lui Păcală.) Vrei să pleci? Vino-napoi!
Mai avem încă o vorbă de sfîrșit între noi doi.
Și cum nici o socoteală nu se cere amînată,
s-o-ncheiem.

PĂCALĂ -Despre ce-i vorba?

TITIREZ -Despre biata răposată.
Eu, cînd am plecat de-acasă, era sănătoasă tun.
Și-am găsit-o în sicriu. Înțelegi ce vreau să spun?
În sicriu!

PĂCALĂ -Ce-ai fi vrut: să o sui pe babă-n prun?

TITIREZ -Ai răbdare și-ai să afli! După mortul îngropat,
am mai stat cu crîșmărița la o țuică și-un șeptic.
N-am văzut ce s-a-ntîmplat

pe aici în lipsa mea. Așa că nu știu nimic!
Dar șeful de post... *(Ride mînzește, frecîndu-și mîinile.)*
Te-a-ncolțit? Nu-i scapi din clește.

PĂCALĂ
TITIREZ

El zîmbește și te bate; și te bate și zîmbește!
-Chiar așa?
-Chiar! Fiecare doarme, tot așa cum își așterne.
Mde! Greșeala răposatei, că ținea prea multe perne...
Poate că ai vrut să o furi și te-a prins. Ai înțeles?!
Dacă apuca să strige, o-ncurcai. N-aveai de-ales;
doar să-i pui perna pe gură și s-apeși ceva mai tare.
Însă omul cînd e mort nu mai iese la plimbare...
Mai ales dacă-i băut. Și ea bea prea mult rachiu.
Bunnn! Cobori din pod sicriul, o așezi caldă-n sicriu
și-o trezești din somn pe Floarea. Pînă-aici m-ai urmărit?!
Șipul gol și pute-a țuică. „A băut pînă-a murit!”,
baba noastră. Ai fost după bocitoare,
ca să poți s-o priveghezi! Cum gîndesc?

PĂCALĂ
TITIREZ

-Ca un om mare.
-Degeaba te tot holbezi.
Nu mai are nici un rost „rămășagul” dintre noi,
de vreme ce ne-am păstrat, - nasul teafăr -, amîndoi.
Mi-ai făcut rău după rău, însă mi-ai făcut și-un bine!
Pleacă și fii mulțumit că îți iei nasul cu tine!

PĂCALĂ
TITIREZ

-N-am să plec!
-Ba ai să pleci! Da-nainte de-a pleca
este bine, - de mai poți -, să înveți cîte ceva.
Te credeai deșteptul lumii...

PĂCALĂ
TITIREZ

-Doar nu vrei ca să-ți admir, lacra asta „suvenir”?
(Pune mîna pe capacul „lacrei”.)

PĂCALĂ
TITIREZ

-Ai să te crucești, Păcală, de ce se ascunde-n ea.
-Doar nu eu o moștenesc; crucește-te dumneata!
-Vino-aici, seca-ți-ar ochii! *(Săltînd capacul triumfător.)*

PĂCALĂ
TITIREZ

Ei, acuma ce mai zici?
-Ți-a fost soacra gospodină.

PĂCALĂ
TITIREZ

-Mi-a fost! *(Privește înăuntru lăzii.)* Doamneee, ce-i aici?!?
-Lacra e plină de crățiți; un ibric... Și-un capac de varză acră!
-Simt că îmi plesnește splina. Ce mi-ai făcut mamă soacră?
(Disperat. Pune în valoare obiectele pe care le scoate din ladă.)

De n-aș trece pragul minții! Ce-o fi fost în capul ei,
de a pus țucalu-n ladă?! Un buchet întreg de chei...
Și-o tîgaie!... Nu cumva?... Mă trec spaime cu sudori.
(Răstoarnă lada.) Nu mai sînt decît pietroaie, săpăliga pentru flori,
polonicul... Ba, mai e și-un melesteu!
Asta-i tot?!?

PĂCALĂ -Dar ce-ai fi vrut: să găsești și nasul meu?
TITIREZ *(Disperat.)* -Soacră-mea avea în ladă, - fie-i relele uitate -,
sute de monezi de aur și doi pumni de nestemate.
Ele îmi erau salvarea. M-ai salvat? Nu m-ai salvat!
Fără galbenii strigoaicei, scot moșia la mezat.
Altă cale nu mai am, crucea ta și parastasul!

PĂCALĂ -Cînd înjuri de lucruri sfinte, ai grijă să nu-ți spargi glasul,
TITIREZ că nu eu cînt „aleluia”! Cu ce te-am nemulțumit?
-N-ai îndeplinit porunca ce-o aveai de-ndeplinit.
(Scoțînd briciul.) Ia-ți adio de la nas!

PĂCALĂ -Am făcut ce mi-ai cerut.
TITIREZ -Ba nici gînd!!!
PĂCALĂ -Nici gînd? Nu zău?! Să o luăm de la-nceput.
Îți înșir vorbă cu vorbă. Cum n-ai ținere de minte,
să ți le însemni pe nas; poate îți aduci aminte!
Unu! Mi-ai zis să cobor sicriul. Este ori nu în odaie?
Doi! Ai vrut „probat” să fie. Asta-i: laie sau bălaie,
că i-ar fi prea strîmt sicriul, nu cred că se poate spune.
Trei! Trebuia ca s-o îmbăt. După damful ce te taie...
îți dai seama că bătrîna, n-a băut apă de ploaie.
Patru! După ce cădea mamaia, dărîmată de rachiu,
ai ținut să-și doarmă-dusă, „somm-de-plumb” într-un sicriu.
Cinci! Să fie lada grea.

TITIREZ -Grea de pietre și de fiare?
PĂCALĂ -Pii ce, pietrele-s ușoare?
Șase! Spusu-mi-ai că vrei cînd o zgîlții ca să sune?!
A sunat ori n-a sunat?

TITIREZ -Suna lanțul de la cîine și cuțitul de arat.
Bașca furculiți și linguri, cratițele și tîgaia.
PĂCALĂ -Șapte! Ai ținut să fie plînsă îndelung de bocitoare.
Ți-a plăcut cum au jelit-o preafrumoasele fecioare?!

TITIREZ -Ce frumoase? C-aveau barbă. *(Vrea să plece grăbit.)*

PĂCALĂ -Unde pleci?

TITIREZ -Chem jandarmii să te lege, pentru crimă și hoție!
PĂCALĂ -Nu mai spune?! M-ai silit să... „o adorm” pe băbătie,
ca să pui mîna pe laclă. Cine-i hoțul: tu sau eu?

TITIREZ -Martori ai că te-am silit?

PĂCALĂ -Doar pe bunul Dumnezeu.
TITIREZ -Latră cât poștești! M-am dus...
PĂCALĂ Chem jandarmii să te lege, c-ai ucis-o pe bătrână!
(Apucându-l de piept.) -N-ai să pleci de-aceia pînă
n-am să-ți spun ce am de spus! *(Îl proiectează pe lacră.)*
Drept e că în tagma-aleasă, a păstorilor de oameni,
se mai nimeresc și preoți hulpavi, cîrcotași și fameni.
Numai coarnele-ți lipsesc să fii drac adevărat,
dar nici unul dintre ei nu te-ntrece în păcat!
Lacom și apucător, mincinos și fără milă,
nu-l slăvești pe Dumnezeu! Îl slujești pe Sarsailă!
Dintre-atîtea mii de clerici...
tu-i ridici în orice clipă Necuratului, biserici.
Îl slujești în felul tău!
TITIREZ *(Se ridică împins parcă de un resort.)*
-Tu, mă? Tu, un terchea-berchea, tu îmi ții morală mie?
Unde-s galbenii din lacră?
PĂCALĂ -Ce n-o-ntrebi pe băbătie?
TITIREZ -Și de-o-ntreb, o să-mi răspundă? Vorbe aruncate-n vînt!
PĂCALĂ -De m-oi pune pe cîntat, joacă și morții-n pămînt.
D-apoi ea! Nu-și mai doarme somnul lung,
cînd îi zic o „Săltăreața”!
TITIREZ -Poți să-i sufli și în fund; n-ai cum o trezi la viață!
(Vrea să plece, dar vede cum Păcală își scoate fluierul din cingătoarea lată.)
PĂCALĂ -Moarta e cam jucăușă; ai grijă de ce te ții
sau cu ce te priponești, să n-o iei prin păpădii!
(Mișcărilor lui Titirez și ale Pachiței, se sincronizează cu melodia.)
PACHIȚA *(Prinzînd... viață. Deocamdată, doar „în partea dorsală”.)*
-Hop! Hop, hop!
TITIREZ *(Prins de melodie în picioare.)* -Și hop, hop, hop!
Îmi dă prin cap,
că sînt cal și merg la trap.
PACHIȚA -Hop! Hop, hop! Și iarăși hop!
Mi-o ia fundul la galop!
TITIREZ *(Căzînd în genunchi.)* -Doamne, e adevărat...
Răposata a-nviat!
PACHIȚA *(Și-a schimbat poziția.)* -Strugurel brumat de viță...
Bun găsit, ginere Ghiță!
TITIREZ -Sălcioară pusă-n porți...
Bine te-ai întors din morți!
PACHIȚA *(Ridicîndu-se. Pe strigătură.)* -Foaie verde frunză arsă!
TITIREZ *(Închinîndu-se. Pe strigătură.)* -Cruce-ntoarsă! Cruce-ntoarsă!
Împietrește-i pașii, drace, dacă are chef să joace!
PACHIȚA -Și iar verde siminoc,

TITIREZ prea strîmt locul ca să joc!
-Nici un mort, de cînd mă știu,
n-a jucat hora-n sicriu!

PACHIȚA -Ce aștepți, popă mișel?
Dă-mi mîna să ies din el!

TITIREZ *(Se repede spre sicriu, bătînd pașii.)* -Ușurel, cucoană mare,
să nu cazi de pe picioare!

PACHIȚA *(După ce a coborît din sicriu.)* -Foaie verde spic de grîu,
ginere, nu fi molîu:
ține-mă pe după brîu!

TITIREZ -Și iar verde bob năut,
eu te țin numaidecît,
dar ia-mă pe după gît!

PACHIȚA -Hop, hop, hop și iarăși hop!
Cînd la trap, cînd la galop!

TITIREZ -Siminoc! Siminoc!
Să batem pașii pe loc!

PACHIȚA -Ce sari, popo, ca un țap
priponit de un proțap?
Cît ți-a rămas soacra jună,
învîrtește-o pe sub mînă!

TITIREZ *(Învîrtind-o ținută de un deget.)* -Foaie verde trei sarmale,
după voia dumitale!
Și iar verde varză acră,
de cînd ții pietroaie-n lacră?

PACHIȚA *(Pe învîrtitura inversă.)* -Foaie verde tiriplici
n-aud, ginere, ce zici!
Bate-amarnic din pingea,
că nu este lacra ta!

AMÎNDOI -Și iar verde trei cîrnați, am juca și-am tot juca,
pînă cînd s-o înnopta! Hop și-așa! Și-așa! Și-așa!

PĂCALĂ *(Întrerupînd cîntecul.)* -Mai jucați, dați în dambla.
Vă las să vă luminați
ca doi oameni așezați,
nu ca tusea și cu junghiul.
Haide să spargem triumghiul! *(Iese din scenă.)*

PACHIȚA -Nu ți-ar fi, Ghiță, rușine!
Pentr-o ladă păcătoasă,
ai vrut ca să scapi de mine.
Și-mi ești ginere...

TITIREZ *(Spășit. S-a așezat pe lacră.)* -Așa-i.

PACHIȚA -Halal faptă preoțească!

TITIREZ -Preoții sînt și ei oameni.
Cui e dat să nu greșească?
Uite: dacă mă ajuți, jumătate din moșie o să fie-a dumitale.
Îmi dai galbenii? Răspunde!
Nu mi-i dai, mă duc la vale!

PACHIȚA -Iote pîrț! Chiar de-aș vrea... nu am de unde.

TITIREZ -Cum nu ai?

PACHIȚA -Iacă-așa bine. De-ar fi-n sat atîtea vaci,
cîți cotoi și cîte mîțe au primit monezi rotunde,
ar fi mai puțini săraci.
Am trăit atîtea zile, dar ca ultima, niciuna!
Ce crezi Ghiță, că-i puțin, satu-ntreg să-ți pupe mîna?
Noroc că m-a luminat Coana Moarte, pas cu pas,
la cine să-mpart comoara. Iar eu am rămas în viață!

TITIREZ -Moartea!? Care „Moarte”?! M-ai lăsat fără de glas...

PACHIȚA -Daaa! Cea-cu-Coasă! Am privit-o... față-n față!

TITIREZ (*Sărind de pe lacră.*) -Moartea, zici?!?

PACHIȚA -Pîi cine, dar?!
Îți spun tot; și nu m-ascund!

TITIREZ -Se vede că n-am golit pîn’ la fund,
tot veninul din pahar!
Cum?! Din comoară cu nimic n-ai mai rămas?

PACHIȚA -Am rămas c-o faptă bună.
Gîndești altfel cînd ai stat chiar cu „Moartea” la taifas.
Marea Sfîntă nu îți iartă zilele ce-ți trec deșarte.

TITIREZ -Care „sfîntă”? Mamă soacră ești nebună?!

PACHIȚA -Sfînta Moarte!
Cea-cu-Coasă. Moartea-i tare vorbăreață.

TITIREZ -Mă îmbeți cu apă chioară?

PACHIȚA -Am băut cu ea tot vinul; pînă înspre dimineață.
Mi-a rămas inima plină!

TITIREZ -În schimb, mintea ’ți-este goală.
Nu cu „Moartea” ai stat de vorbă!

PACHIȚA -Dar cu cine???

TITIREZ (*Disperat. Se așează în sicriu.*) -Cu Păcală!!!

ULTIMA CORTINĂ

PĂCALĂ

(Adresându-se spectatorilor.)

-Mă închin la voi, prieteni, cum mă-nchin la dimineți.

Mulțumescu-vă din suflet c-ați venit să mă vedeți
cum încerc să-mpart dreptatea ce se tîrîie pe coate...

Și să mai urnesc c-un pas, carul lumii, cu trei roate!

Vă aștept cu nerăbdare ca să rîdem împreună...

La o nouă păcăleală! Am plecat: inimă bună!